

Kirje

12.6.2024

VN/19387/2023
VN/19387/2023-OKM-2

Museovirasto

OKM; Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöskannanotto Museoviraston toiminnasta vuonna 2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään päättänyt valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisesta tilinpäätöskannanotosta Museovirastolle.

1. Tuloksellisuus ja tulostavoitteiden toteutuminen

Museoviraston toiminta on ollut vuonna 2023 tuloksellista ja vaikuttavaa. Museovirasto on pääosin saavuttanut sille vuodeksi 2023 asetetut tulostavoitteet, osin jopa ylittänyt ne.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet on saavutettu hyvin. Toimialan keskeisistä lainsäädäntö-hankkeista Museovirasto on osallistunut muinaismuistolain uudistamistyöhön. Vuonna 2023 työryh-män mietintö, joka tehtiin hallituksen esityksen muotoon, valmistui ja työ jatkui ennakoivalla asetuk-sen valmistelutyöllä. Museovirasto on vienyt eteenpäin laajamittaista luetteloa valtakunnallisesti mer-kittävistä arkeologisista kohteista (VARK), joka tähtää valtioneuvoston hyväksymäksi maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi vuoden 2024 aikana. Lisäksi Museovirasto teki opetus- ja kulttuuriministeriölle esityksen Haagin 1954 yleissopimuksen mukaisen kulttuuriomaisuusluettelon vahvistamiseksi joulukuussa. Sopimuk-sen tavoitteena on edistää kulttuuriomaisuuden suojelua aseellisen selkkauksen sattuessa. Museovirasto on myös jatkanut työtä kestäväen kehityksen edistämiseksi monipuolisesti ja laajasti.

Kansallismuseon mittavat uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet käynnistyivät lokakuun alussa. Vaikka Kansallismuseo oli vuoden lopussa 2,5 kuukautta suljettuna, Suomen kansallismuseon koh-teiden kokonaiskäyntimäärä nousi 780 000 käyntiin, joka oli kaikkien aikojen käyntiennätys. Tulok-sellisuutta mittaava näyttelykäyntien määrä oli vuonna 2023 648 000. Kasvua edelliseen vuoteen oli 30% ja se ylitti asetetun tavoitteen selvästi. Yleisötapahtumiin osallistuneiden määrä jäi sen sijaan 29% tavoitteesta. Vuonna 2023 kuvapalveluiden tilausten lukumäärä kasvoi edellisestä vuodesta 5 100:lla ja ylitti selvästi tavoitteen. Kirjaston lainaus ja uusintamäärät kasvoivat hieman, mutta ne jäi-vät jonkin verran tavoitteista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Taloudellisuutta mittaava museo- ja linnassakäynnin keskitulo ylitti selkeästi tavoitteen. Myös keskihintatavoite ylittyi jonkin verran. Edellisvuodesta keskihintaa alensi ja keskituloa nosti se, että käyntimäärä nousi korkeaksi, vaikka Kansallismuseon sulkemisen johdosta avoinnapidon kustannukset olivat normaalia vuotta alhaisemmat. Maksullisten museokäyntien osuus käynneistä oli edellistä vuotta suurempi. Tuottavuutta kuvaava avustushakemusten käsittelyyn käytetty aika (2,5 tuntia) on tehostunut ja oli alle asetetun tavoitetasen (3,0 tuntia). Museoviraston objektien katselumäärät sähköisessä Finna-palvelussa (1,8 miljoonaa) ylittivät tavoitetasen 21%.

Henkisten voimavarojen hallinnan alueella työtyytyväisyys on pysynyt hyvällä tasolla (3,81). Sairauspoissaolojen määrä on kääntynyt laskuun ollen 6,4 pv/htv, kun edeltävänä vuonna sairauspoissaoloja oli 7,7 pv/htv.

Museoviraston henkilötövuosien määrä oli kertomusvuonna 314,8. Henkilötövuodet nousivat edellisestä vuodesta 2,6 %. Suuret hankkeet, joissa siirretään Museoviraston ja Kansallismuseon kokoelmat Vantaan kokoelma- ja konservointikeskukseen (yht. 50,5 htv), nostavat väliaikaisesti viraston henkilötövuosien määrää.

2. Tuloksellisuuden raportoinnin asianmukaisuus

Museoviraston toimintakertomus ja tilinpäätös on laadittu asianmukaisesti ja huolellisesti ja ne antavat kattavan ja selkeän kuvan viraston toiminnasta vuonna 2023. Valtiontalouden tarkastusviraston antaman tilintarkastuskertomuksen mukaan talousarviota on noudatettu. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot antavat oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta sekä kirjanpitoyksikön tuotoista ja kuluista sekä taloudellisesta asemasta valtion talousarviosta annetun lain mukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitetyistä tiedoista ei ole oleellista huomautettavaa. Sisäisen valvonnan osalta ei tilintarkastajalla myöskään ole oleellista huomautettavaa.

3. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston kirjanpidon tarkastuksessa on havaittu edelleen vuokramenojen liikekirjanpidon kirjauksiin liittyviä virheitä. Vuokramenoina vuokratilille on kirjattu myös sähkönsuoksia, jotka olisi tullut kirjata omalle liikekirjanpidon tililleen. Virheen kokonaissummaa ei ole voitu kokonaisuutena selvittää. Virhe havaittiin ensimmäisen kerran tilikaudella 2022, ja Museovirasto ryhtyi asian suhteen toimenpiteisiin vuoden 2023 osalta korjaavalla muistiokirjauksella. Virhe on siitä huolimatta tilikaudella monen laskun osalta toistunut. Museoviraston tulee kiinnittää huomiota vuokra- ja sähkömenojen kirjausten oikeellisuuteen.

Lisäksi Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnitti vuoden 2022 tarkastuksessa huomiota siihen, että maksuperustelain mukaisten muiden suoritteiden sekä erityislakien mukainen maksullinen toiminta pääsymaksujen osalta oli ollut useana vuonna alijäämäistä ja Museovirastoa suositeltiin mahdollisuuksien mukaan kehittämään toimintaansa siten, että toiminnan tuotot kattavat vähintään kustannukset. Vuoden 2023 osalta maksuperustelain mukaisen toiminnan kustannusvastaavuus on noussut ja vastaavasti pääsymaksujen osalta erityislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuus on laskenut.

Museoviraston tulee kiinnittää huomiota kustannusvastaavuuden alijäämäisyyteen ja ryhtyä toimenpiteisiin, joilla erityislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuus paranee.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö jatkaa yhteistyössä Museoviraston kanssa tulohajautuksen kehittämistä sekä arvioi asetettujen tavoitteiden ja mittareiden toimivuutta.

Ministeriö arvioi yhteistyössä Museoviraston kanssa sen toiminnan painopisteitä ja tukee toiminnan kehittämistä valtion talousarvion asettamissa rajoissa.

Ministeriö toteaa, että viraston mittavat, käynnissä olevat toimitilahankkeet (Toimitiloista työn muutokseen ja digitalisointiin -hanke; Kansallismuseon lisärakennus ja peruskorjaushankkeet) parantavat toteutuessaan huomattavasti toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta.

Ministeriö kehittää ministeriön ja virastojen toiminnan laatua ja palvelukykyä käynnissä olevan Sivistyshallinto 2030 -kehittämishankkeen linjausten pohjalta.

Ylijohtaja

Riitta Kaivosoja

Kulttuuriasiainneuvos

Eeva Teräsvirta

Jakelu

Museovirasto

Tiedoksi

Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
VM Valtiovarainministeriö
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen

VN/19387/2023-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: